

Ludność miasta Wieliczki w latach 1591 – 1788. Studium historyczno-demograficzne protoindustrialnego miasta górniczego.

Projekt ma na celu odtworzenie sytuacji demograficznej górniczego miasta w okresie nowożytnym. Wieliczka była bardzo ważnym ośrodkiem gospodarczym znajdującym się w granicach I Rzeczypospolitej. Głównym jego celem jest ukazanie i próba zrozumienia zjawisk demograficznych w Wieliczce w latach 1591-1788, za pomocą odtworzenia ruchu naturalnego ludności oraz struktur rodziny w mieście. Uzupełnieniem przeprowadzonych badań będzie przedstawienie ruchu demograficznego w okolicznych wsiach należących do tej samej parafii.

Wyniki projektu pozwolą odpowiedzieć na pytanie, jak wyglądał model rodziny wielickiej w okresie nowożytnym, zwracając szczególną uwagę na XVIII wiek, dla którego zostanie przeprowadzona rekonstrukcja rodzin. Dodatkowo praca ma na celu sprawdzenie kierunków z których pochodzili nupturieni przybywający do Wieliczki, a następnie się w niej osiedlali.

Nie jest tajemnicą, że żupa solna w Wieliczce często cierpiała na niedobór pracowników, a ludność Wieliczki i otaczających ją wsi nie była w stanie uzupełnić tego deficytu. W projekcie najbardziej istotne będzie sprawdzenie, jakie postawy prokreacyjne cechowały społeczeństwo górniczego miasta. Efekty projektu, powinny pozwolić odpowiedzieć na najbardziej nurtujące pytania związane z płodnością naturalną. Zostanie sprawdzone czy rodziny Wielickie wpływały bądź próbowały wpływać na swoją płodność.

W projekcie zostaną zestawione cechy małżeństwa Wielickiego, z małżeństwami reprezentującymi model „Zachodu” oraz model „Wschodu” w charakterystyce Europejskiego Wzoru Małżeństwa, co pozwoli określić do której grupy powinno się zaliczać Wielickę. Ponadto zostaną odtworzone oraz porównane rodziny urzędników żupnych, urzędników miejskich oraz zwykłych mieszczan. Ostatecznie pozwoli to lepiej poznać model rodziny Wielickiej.

Zostanie również przeprowadzona analiza spisu ludności parafii z 1788 roku, następnie gospodarstwa domowe zostaną przyporządkowane do odpowiednich grup według typologii rodzinnych gospodarstw domowych według P. Lasletta z modyfikacją C. Kukli. Zostaną porównane i przedstawione wyniki analizy liczby gospodarstw prostych, rozszerzonych oraz złożonych znajdujących się w Wieliczce z wynikami badań nad innymi miastami europejskimi.

Najważniejszym materiałem źródłowym będą księgi metrykalne Wieliczki przechowywane w Archiwum Kurii Metropolitarnej w Krakowie. Z kolei materiały uzupełniające znajdują się przede wszystkim w Archiwum Narodowym w Krakowie (dokumenty, księgi oraz akta dotyczące miasta, mieszczan, szpitala Św. Ducha i cechów).

Główną metodą w projekcie, będzie metoda rekonstrukcji rodzin, której rezultaty przy zachowaniu surowej krytyki źródłowej, są uznawane za prawie pewne.

Drugą podstawową metodą, będzie metoda agregatywna, nazywana również sumaryczną. Jest ona metodą anonimową i wybitnie statystyczną. Po przeprowadzeniu kwerendy i opracowaniu bazy z jej wynikami zostaną zastosowane wybrane współczynniki dla konkretnego obszaru i czasu, np.: współczynnik demograficzny, maskulinizacji, feminizacji, urodzeń, zgonów, małżeństw, przyrostu naturalnego, dynamiki demograficznej i zgonów niemowląt.

Projekt ma charakter pionierski. Jak dotąd w Polsce nie powstała praca dotycząca ruchu naturalnego górniczego miasta w okresie protoindustrialnym.

Zważając na historię Wieliczki, która jest rozpoznawalna w całej Europie, historycy oraz demografowie powinni chętnie odwoływać się do wyników badań, które zostaną uzyskane w projekcie.